

. . . . „Misschien doe ik u een dienst met het vertellen van een dergelijk geval een 15-tal jaren geleden mijnen thans nog in leven zijnden vader overkomen. Mijn vader slikte een schelvischhaak in, die circa 2½ jaar later *onbeschadigd* onder dezelfde omstandigheden als bij mej. S werd verwijderd door de heeren doctoren LANDMAN en HEMMERS, beiden alhier. Den haak heeft één dier heeren als curiositeit behouden”.

Amsterdam, September 1906.

L. HEIJERMANS.

INPRENTINGSVERMOGEN.

Aan Dr. F. J. SOESMAN.

Geachte collega!

Gij meent aanmerking te moeten maken op mijn voorstel „Merkfähigkeit” te vertalen door inprentingsvermogen. Gij gaat daarbij uit van theoretische bedenkingen wat betreft de doelmatigheid van het door WERNICKE ingevoerde woord „Merkfähigkeit”. Ik geef toe, dat deze „Merkfähigkeit” geenszins een zeer eenvoudig psychologisch verschijnsel is en dat dus ook de resultaten van het klinisch onderzoek er naar veelal niet zoo eenvoudig te interpreteren zijn. Ik meende op deze fijnere verschillen in mijn kort stukje niet te moeten ingaan en er mede te kunnen volstaan de theoretische kwestie even aan te roeren, en voor nadere bijzonderheden te verwijzen naar de dissertatie van DÖBLIN, waar deze vraag met opgave van de literatuur uitvoerig behandeld wordt.

Echter meen ik hier u er nu toch op te mogen wijzen, dat uwe meening als zou WERNICKE onder „Merkfähigkeit” verstaan hebben enkel de mogelijkheid *onmiddellijk daarna* (cursiveering van u), d. w. z. na een opgave, te reproduceeren, zeker WERNICKE's meening niet juist weergeeft. Zoo bijv. zult Gij u op blz. 45 van de „Krankenvorstellungen, 1e Serie” kunnen overtuigen, dat WERNICKE reeds de Merkfähigkeit „auf's höchste reduziert” noemt, waar een patiënte een oogspiegel na 10 minuten niet meer herkent en na 5 minuten het getal 714 niet meer kan reproduceeren.

Zeer zeker zou het gewenscht zijn nauwkeurig na te gaan, (immers zijn dergelijke proeven juist bij KORSAKOW's symptomencomplex heel uitvoerig door BRODMANN genomen), hoe de verhouding is tusschen onmiddellijke en latere reproductie. Aangezien echter dergelijke tijdroovende proeven niet bij elken patiënt te nemen zijn, meen ik dat wij ons vooralsnog met WERNICKE er bij kunnen neerleggen in het dagelijksch klinisch onderzoek te onderscheiden alleen tusschen het vermogen het vroeger geheugenmateriaal te reproduceeren en het vermogen indrukken, opgenomen gedurende de ziekte hetzij onmiddellijk, hetzij wat later, weer te geven. Ik meen, dat deze reeds door vroegere schrijvers aangeduide, door WERNICKE gepreciseerde scheiding, intusschen niet zonder grond door zoovele schrijvers is aangenomen.

De verder door u voorgestelde scheiding tusschen opnemen van het geleerde met en zonder te hulp roepen van den actieven wil zal zeer zeker nuttig zijn, zoodra over den invloed van dien actieven wil op een normalen, en nog meer pathologischen, afloop van psychische processen meer licht verspreid is dan tot op heden, niettegenstaande alle daaraan besteede moeite het geval is.

Ik hecht niet aan woorden en zou derhalve geen bezwaar hebben tegen de vervanging van inprentingsvermogen door het door u voorgestelde opnemingsvermogen.

Alleen vrees ik, dat daarbij nieuwe verwarring gesticht wordt met wat bijv. KRAEPELIN „Auffassungsfähigkeit” noemt, (een vermogen dat zeer zeker moet behouden zijn, wil er iets ingeprent worden), een vermogen echter dat noch klinisch, noch zuiver psychologisch met WERNICKE'S „Merkfähigkeit” overeenstemt. Overigens is het mij een troost dat ik niet de eerste ben, die met het voorstel, „Merkfähigkeit” door inprentingsvermogen te vertalen, verwarring sticht. Een der collega's hier deelde mij mede, dat hetzelfde voorstel al is gedaan door VAN DER KOLK. Zeer zeker behoort dus aan dezen de prioriteit voor een vertaling, welke ik niettegenstaande uw bedenkingen ook nu nog bruikbaar en aanbevelenswaardig acht.

Collegialiter,

Utrecht, 4 September 1906.

J. VAN DER TORREN.

De redactie meent met dit antwoord van collega VAN DER TORREN de polemiek over dit onderwerp te kunnen sluiten.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

MILAAN. — **Congres voor krankzinnigen-verpleging.** De Redactie ontving het officieele programma van dit congres, dat van 26 tot 30 September zal gehouden worden. Van de belangrijkste onderwerpen, die op dit congres behandeld zullen worden, werd reeds vroeger in dit *Tijdschrift* mededeeling gedaan.

Ten slotte bericht de secretaris-genenaal, prof. G. CECARE FERRARI, dat het comité de toestemming heeft gekregen aan alle congresleden biljetten te verstrekken, waarmede zij 20 reizen door Italië kunnen maken om de belangrijkste krankzinnigengestichten te bezoeken, met een reductie van 40 à 60 pCt. op de gewone vrachtprijzen.

BRUGGE. — **Tiende Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres.** Het programma van dit congres, dat op 29 en 30 September a. s. te Brugge zal plaats hebben, is verschenen. Zaterdag avond heeft de eerste algemeene vergadering plaats, waarna prof. DE BRUYNE (Gent) een openbare voordracht zal houden over „De plantenbiologie onzer Vlaamsche kust” (met projecties). Zondagochtend en Zondagmiddag hebben de afdeulingsvergaderingen plaats. Des ochtends te half twaalf zal er gelegenheid bestaan de wetenschappelijke tentoonstelling, die met het congres verbonden is, te bezoeken. Des middags te half drie heeft de tweede algemeene vergadering plaats. Een feestmaal zal het congres besluiten. Er zijn weer zooals gewoonlijk vier afdeelingen, waarvoor reeds een groot aantal voordrachten zijn aangemeld. Maandag 1 October wordt een uitstapje gemaakt naar Zee-Brugge om de haven- en kanaalwerken te bezichtigen, onder geleide van een deskundige.

Het lidmaatschap bedraagt 5 frs. Het secretariaat is gevestigd St. Annarei 11 te Brugge.